

20.11.2018

Asia/11

§ 306

Vaikeavammaisten päivätoiminnan järjestäminen palvelusetelillä sosiaali- ja terveystoimialalla

HEL 2018-011148 T 05 00 00

Päätös

Sosiaali- ja terveystoimiala päätti, että palveluseteli on 2.1.2019 alkaen yksi vaikeavammaisten päivätoiminnan järjestämistapa. Sosiaali- ja terveystoimiala päätti samalla palvelusetelin arvot.

Palvelusetelin arvot ovat (euroa, alv 0 %):

Palveluluokka 1: 69 euroa päivä

Palveluluokka 2: 99 euroa/päivä.

Vammaisten päivätoiminnan palvelusetelissä ei peritä asiakkaan omavastuusuutta, vaan palvelusetelin arvo kattaa palveluntuottajan koko hinnan.

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Sakari Männikkö: Lisätään päätösehdotuksen viimeiseksi kappaleeksi seuraava teksti:

"Lisäksi sosiaali- ja terveystoimiala edellyttää, että palvelusetelin käyttöä seurataan ja mikäli ilmenee, ettei palvelusetelin käyttö ole mahdollista tasapuolisesti sen vuoksi, että palvelusetelin arvo ei vastaa asiakkaan hoitoisuuden tarpeita, tulee palvelusetelin arvoa tarkastella uudelleen. Tilanteessa, jossa tavoitellaan palvelusetelin käytön lisäämistä, on tärkeää varmistaa tarvittavan tuen ja hoidon tarve sekä setelin arvo, jotta vaikeavammaiset ihmiset eivät joudu vaihtamaan palveluntuottajaa itsestään riippumattomista syistä. Nykyisille asiakkaille on taattava työ- ja päivätoiminnan jatko tutussa paikassa, mikäli palveluntuottajan vaihtamiseen ei ole vammaisesta itsestään johtuvaa tarvetta ja halua."

Jäsen Sakari Männikön vastaehdotus raukesi kannattamattomana ja asia päätettiin esittelijän ehdotuksen mukaan.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

20.11.2018

Lisätiedot

Minna Eronen, ostopalvelupäällikkö, puhelin: 310 24859
minna.eronen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Palvelukuvaus
- 2 Vammaisneuvoston lausunto

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Vaikeavammaisten päivätoiminnan puitesopimuskausi loppui keväällä 2018, ja kilpailutuksen sijaan haluttiin kartoittaa ja valmistella palvelusetelin käyttöönottoa, koska setelimallissa kukin tuottaja saa saman korvauksen palvelusta, jolloin kilpailu tapahtuu laadun perusteella ja palvelun käyttäjä saa itse valita palvelun tuottajan. Palvelun käyttäjille palvelun jatkuvuus turvattiin suorahankintoina.

Tällä hetkellä vaikeavammaisten päivätoimintaa helsinkiläisille tarjoaa kymmenen palveluntuottajaa, joista kuusi oli aiemmin kilpailutetun sopimuksen piirissä. Neljällä tuottajalla on yksittäisiä helsinkiläisiä yksilöllisin syin palvelunsa piirissä. Omaa toimintaa kaupungilla järjestetään yhdessä yksikössä. Palvelun käyttäjiä on yhteensä n. 200, joista vain 13 % kaupungin omassa tuotannossa.

Palvelusetelin käyttöönotto tapahtuu vuoden 2019 alussa siten, että palvelusetelistä tulee yksi vaihtoehtoinen palvelun järjestämistapa oman toiminnan ja ostopalvelujen rinnalla. Palveluntuottajien hakeutuminen palveluun tapahtuu alkuvuodesta 2019, ja tavoitteena on, että mahdollisimman moni nykytuottajista ja palvelun käyttäjistä siirtyisivät setelin käyttöön, jolloin raskaista ja jäykistä kilpailutuksista voitaisiin luopua.

Palvelusetelin käyttö on aina asiakkaalle vapaaehtoista, joten palvelun saanti turvataan tarvittaessa suorahankintana tai oman toiminnan puitteissa.

Palvelusetelin kartoitus- ja valmistelutyössä nykyisiä palvelun käyttäjiä on kuultu sekä laadunvalvonta- ja tutustumiskäyntien että erillisten tapaamisten kautta. Myös palveluntuottajia on kuultu valmistelun eri vaiheissa, ja viimeisimmässä vaiheessa tuottajat saivat sääntökirjan luon-

noksen kommentoitavakseen. Yhtenä osana valmistelua oli vammaisneuvoston kuuleminen, josta lausunto on liitteenä. Sosiaali- ja terveystoimialan saama palaute on ollut pääosin positiivista. Vain yksi nykytuottajista on ilmoittanut, ettei aio hakeutua palvelusetelituottajaksi.

Perustelut palvelusetelin käytölle

Palvelusetelikäytäntö on tarkoitus ottaa käyttöön pääsääntöisenä ostopalvelujen järjestämistapana kilpailutusten sijaan. Vaikeavammaisten päivätoiminnan järjestäminen palvelusetelillä lisää asiakkaan valinnanvapautta. Järjestämistavalla voitaneen edistää palvelun saatavuutta. Palvelusetelikäytännössä uudet palveluntuottajat voivat ilmoittautua palvelusetelituottajiksi joustavasti toisin kuin kilpailutuksiin perustuvassa ostopalvelutoiminnassa. Siten järjestämistapa mahdollistaa paremmin palveluntuottajien riittävyyden. Lisäksi palveluseteli tuo kilpailutuksen vaatineisiin hankintoihin verrattuna nykyistä kevyemmän hallinnollisen menettelyn asiakkaan oikeuksia ja palvelun laatua heikentämättä.

Palvelusetelin arvo

Vaikeavammaisten päivätoiminnan palvelusetelin arvoksi esitetään tämän hetkisten Helsingin sosiaali- ja terveystoimialan kilpailutettujen hintojen, Helsingissä tarjolla olevien palvelujen ja muiden kuntien palvelusta maksettavien hintojen vertailujen perusteella seuraavaa:

Palveluluokka 1: 69 euroa/päivä

Asiakas kuuluu palveluluokkaan 1, kun asiakas on suhteellisen omatoiminen toimintakyvyn rajoituksista huolimatta. Hän saattaa tarvita tukea, ohjausta ja kannustusta päätöksenteossa, asiakokonaisuuksien hallinnassa ja päivittäisissä toimissaan. Asiakkaalla voi olla palveluluokan 2 mukaisia rajoitteita, mutta mikäli hänelle on myönnetty oma avustaja käyttöönsä, määräytyy palvelusetelin arvo palveluluokan 1 mukaan.

Palveluluokka 2: 99 euroa/päivä

Asiakas kuuluu palveluluokkaan 2, kun asiakas tarvitsee toimintakyvyn rajoituksista johtuen fyysistä apua useissa päivittäisissä toimissa; myös henkilökohtaisissa asioissa, kuten syömisessä, peseytymisessä, pukemisessa ja liikkumisessa. Hän pystyy osittain ohjaamaan toimintaa, mutta ei pysty itse aina toteuttamaan sitä. Palvelussa saatetaan tarvita nostamisen ja siirtämisen apuvälineitä tai suorittaa hoitotoimenpiteitä. Palveluluokassa 2 palvelun sisältöön kuuluu kaikki asiakkaan tarvitsema apu ja tuki, ja vain poikkeustapauksissa asiakkaalle myönnetään oma avustaja. Mikäli asiakkaalle on myönnetty oma avustaja käyttöönsä, määräytyy palvelusetelin arvo palveluluokan 1 mukaan.

Asiakkaalla on myös oikeus olla käyttämättä palveluseteliä, jolloin palvelu toteutetaan omana toimintana tai hankitaan ostopalveluna yksittäisillä maksusitoumuksilla.

Palveluseteli Helsingissä

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain 4 §:n mukaan kunta päättää ne sosiaali- ja terveyspalvelut, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä.

Helsingin kaupungin 13.6.2018 (§ 174) hyväksytyn hallintosäännön 18 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan sosiaali- ja terveyslautakunta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää palvelusetelin käyttämisestä sekä palvelusetelin arvon vahvistamisesta. Hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 2 momentin 7 kohdan mukaan sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja päättää palvelusetelin tuottajille asetettavista vaatimuksista ja viranhaltijoista, jotka hyväksyvät palveluntuottajat.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Palvelusetelivaihtoehto vaikuttaa myönteisesti terveyteen ja hyvinvointiin parantamalla asiakkaan mahdollisuuksia vaikuttaa siihen, kenen tuottamaa palvelua hän haluaa käyttää. Valinnanvapauden lisäämisellä on merkitystä psyykkiseen, sosiaaliseen ja fyysiseen toimintakykyyn.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Minna Eronen, ostopalvelupäällikkö, puhelin: 310 24859
minna.eronen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Palvelukuvaus
- 2 Vammaisneuvoston lausunto

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 06.11.2018 § 287

HEL 2018-011148 T 05 00 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

06.11.2018 Pöydälle

Ostopalvelupäällikkö Minna Eronen oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Sandra Hagmanin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Minna Eronen, ostopalvelupäällikkö, puhelin: 310 24859
minna.eronen(a)hel.fi